

เกษตรอำเภอทูลกระหม่อมเงินช่วยเหลือ (น้ำท่วม) เกษตรกร

การเกิดอุทกภัยครั้งรุนแรง ปี 2554 มีครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทย หากย้อนหลังไปเริ่มต้นเมื่อปี 2485 เรื่อยมาจนปัจจุบันแทบจะเรียกได้ว่าเกิดขึ้นเกือบจะทุกปี เพียงแต่อาจจะเป็นเพียงบางพื้นที่เท่านั้น ผลพวงที่ตามมาข่มขู่ไม่พ้นความสูญเสียและการเสียหายความเสียหายโดยภาครัฐ

คดีที่จะนำมาเล่าวันนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเสียหายความเสียหายให้ราษฎรผู้ประสบภัยน้ำท่วมเมื่อ ปี 2538 แต่**เจ้าหน้าที่ของรัฐกลับใช้อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ส่วนตัว**จากโครงการช่วยเหลือดังกล่าว

ข้อเท็จจริงก็คือ ในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2538 ได้มีการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตรกร โดยผู้ฟ้องคดีในฐานะเกษตรอำเภอเป็นประธานกรรมการตรวจรับพัสดุการเกษตร (พันธุ์พืช) คือ พันธุ์เผือกหอม พันธุ์มันแกว และพันธุ์ผักบุ้ง ต่อมาผู้ร้องเรียนว่ามีการจ่ายเงินแทนพันธุ์พืชและจ่ายเงินในราคาต่ำกว่าที่ผู้ขายได้ขายให้แก่ทางราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ผลการสอบสวนได้ความว่ามีการจ่ายเงินให้แก่เกษตรกรแทนพันธุ์เผือกหอมบางส่วนและอาจไม่มีการส่งมอบและตรวจรับพันธุ์เผือกหอมจริง และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยผู้ฟ้องคดี ผลการสอบสวนเห็นว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีเพื่อความก้าวหน้าแก่ราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีคำสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น แต่ อ.ก.พ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นว่า พฤติการณ์เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรจึงมีคำสั่งไล่ออกจากราชการ

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ โดยเห็นว่า ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องครบถ้วน หากมีการจ่ายเงินแทนพันธุ์เผือกหอมต่ำกว่าที่ขายให้ทางราชการจริง ก็เกิดจากการตกลงกันเองของเกษตรกรบางรายกับพ่อค้ามิได้รู้เห็นด้วยและมีได้มีหน้าที่จ่ายพันธุ์เผือกหอม

เรื่องนี้ประเด็นสำคัญคือ ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องหรือไม่? และคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจะเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ปรากฏข้อเท็จจริงจากการสืบสวนและการสอบสวนวินัยว่า คณะกรรมการตรวจรับพัสดุและคณะกรรมการแจกจ่ายพันธุ์พืชได้ดำเนินการตรวจรับและแจกจ่ายพันธุ์พืชเสมือนเป็นขั้นตอนเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ขายนำพันธุ์พืชที่จัดซื้อมาส่งในพื้นที่ที่จะทำการส่งมอบ กรรมการตรวจรับทำการตรวจรับและส่งมอบให้แก่คณะกรรมการแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรโดยตรง โดยเกษตรกรลงลายมือชื่อรับพันธุ์พืชตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่แจกจ่ายให้ในบัญชีสำรวจความเสียหายฯ (แบบ คชก. 3/2) ซึ่งแสดงยอดรวมของการตรวจรับและการแจกจ่ายพัสดุที่จัดซื้อ เมื่อเกษตรกรลงลายมือชื่อครบตามจำนวนก็จะถือว่ามีการตรวจรับและการแจกจ่ายพัสดุครบถ้วนถูกต้องแล้ว โดยไม่ปรากฏว่ามีการจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดไว้ต่างหาก หรือหลักฐานการลงชื่อรับพันธุ์พืชแทนกันของเกษตรกรหรือบัญชีการส่งมอบพัสดุที่ตรวจรับของคณะกรรมการตรวจรับที่ส่งมอบให้แก่คณะกรรมการแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืช แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวขาดการวางแผนและเตรียมการด้านเอกสารเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการตรวจสอบถึงความถูกต้องและความโปร่งใสของการดำเนินการ ประกอบกับจากการทำให้การของพยาน เช่น ผู้ขายพันธุ์เผือกหอม ให้การว่าได้พบกับชาวบ้านและเสนอจะให้เงินสดในราคาบาทละ 2.50 บาท และชาวบ้านตกลงรับเป็นเงินสดแทนโดยผู้ขายมอบเงินให้ผู้ฟ้องคดีเพื่อมอบให้แก่เกษตรกรที่ ขอรับเงินแทนพันธุ์พืช ผู้ใหญ่บ้านและเกษตรกรให้การว่า ได้รับเงินแทนพันธุ์เผือกหอม สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีที่ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองมาก่อนให้การว่า ไม่มีการแจกจ่ายพันธุ์พืชและผู้ขายมาพบผู้ฟ้องคดีที่ห้องประชุมและเห็นเงินจำนวนมากวางบนโต๊ะโดยผู้ฟ้องคดีไม่ได้ได้แย่ง กรณีจึงเป็นคำให้การที่น่าหนักหน่วงฟังได้ นอกจากนี้

เกษตรกรให้การว่าได้รับพันธุ์พืชเดือนกรกฎาคม เดือนสิงหาคมและกันยายน แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรบางส่วนไม่ได้
รับแจกพันธุ์พืชดอกหอมในวันที่ 10 กรกฎาคม อันเป็นการขัดแย้งกับถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีในคำฟ้องว่าการตรวจ
พันธุ์พืชดอกหอมที่มีความจำเป็นที่ต้องตรวจรับให้เสร็จและแจกจ่ายให้เกษตรกรภายในวันเดียวเพราะถ้าเก็บไว้
จะเสียหายเน่าเสีย ไม่มีที่เก็บรักษา และกรณีตกลงจะแจกจ่าย 2 วันเสร็จ การให้ข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดีจึงไม่หนักแน่น
และมั่นคง มีน้ำหนักน้อย ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนเพื่อหักล้างคำให้การของพยาน ทั้งยังแถลงต่อศาลว่า
การที่เกษตรกรบางรายรับเงินแทนถือเป็นความสมัครใจเอง จึงเชื่อได้ว่ามีการนำเงินไปจ่ายให้แก่เกษตรกรแทน
พันธุ์พืชดอกหอมจริง จึงไม่อาจรับฟังได้ว่าแบบ ชขก. 3/2 เป็นพยานหลักฐานยืนยันว่ามีการตรวจรับและแจกจ่าย
พันธุ์พืชดอกหอมโดยชอบ กรณีจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ 71 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ
พ.ศ. 2535

อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีไม่อาจอ้างได้ว่าเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการจ่ายพันธุ์พืช เพราะถือเป็น
การตัดสินใจของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอที่จะต้องดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน
และเจ้าหน้าที่ในสังกัดของตน เพื่อให้การบริการแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและโดยชอบด้วยกฎหมาย
การมอบเงินให้แก่เกษตรกรแทนพันธุ์พืชในราคาต่ำกว่าราคาที่ซื้อมาจากผู้ขาย เป็นผลโดยตรงจากการตรวจรับ
ไม่ถูกต้องครบถ้วน เป็นผลให้ผู้ขายได้ประโยชน์ที่สมควรได้โดยมิชอบและทำให้ทางราชการต้องสูญเสีย
เงินงบประมาณเป็นจำนวนมาก การลงลายมือชื่อตรวจรับโดยที่ผู้ขายมิได้ส่งมอบพันธุ์พืชให้แก่ราชการ โดยถูกต้อง
ครบถ้วน เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่สมควรได้
เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 คำสั่งลงโทษไล่ออกจากผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 252/2554)

เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับข้าราชการทั่วไปซึ่งเป็นตัวแทนของ “รัฐ” ที่มีหน้าที่
ความรับผิดชอบในการบำบัดทุกข์ให้แก่ราษฎรว่า การแสวงหาประโยชน์ที่สมควรได้ ไม่เพียงแต่จะทำให้ราษฎร
ผู้หรือความช่วยเหลือไม่ได้รับการช่วยเหลือจาก “รัฐ” เท่านั้น ยังอาจส่งผลให้สถานะของการเป็น “ข้าราชการ”
ไม่สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่ประชาชนชาวไทยกำลังประสบทุกข์ภัย ซึ่งจำเป็นต้อง
ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ โดยมี “ข้าราชการ” เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้การช่วยเหลือบรรลุลผลสัมฤทธิ์ที่ดี
ข้าราชการก็ควรที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบครับ !

นายปกครอง